



# Uddannelser til et globalt arbejdsmarked

Fem råd til ministrene for de videregående uddannelser

---

Rådet for Internationalisering af Uddannelserne

# Rådet for Internationalisering af Uddannelserne

Rådet for Internationalisering af Uddannelserne rådgiver videnskabsministeren, undervisningsministeren og kulturministeren om fremme af internationalisering af de danske uddannelser. Rådet rådgiver om internationalisering på alle niveauer af uddannelsessystemet.

Rådet skal overordnet bidrage til, at internationale udviklingstendenser bringes ind i udviklingen og formuleringen af uddannelsespolitikken i Danmark. Samtidig skal Rådet medvirke til, at internationaliseringen af uddannelsespolitikken både bidrager til samfundets konkurrencedygtighed og vækst og til at øge den mellemfolkelige forståelse.

Rådets medlemmer er:

- **Hans Peter Jensen** (formand), tidligere rektor for Danmarks Tekniske Universitet
- **Charlotte Mark**, Managing Director, Microsoft Development Center Copenhagen
- **Dorte Salskov-Iversen**, Institutleder for Institut for Interkulturel Kommunikation og Ledelse samt Vice President på CBS
- **Gunn Mangerud**, Institutleder for Institutt for Geovitenskap, Universitetet i Bergen
- **Hans Siggaard Jensen**, Prodekan for uddannelse, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole ved Aarhus Universitet
- **Henrik Sveidahl**, Rektor for Rytmask Musikkonservatorium
- **John Edelsgaard Andersen**, Kontorchef ved Københavns Universitet
- **Laust Joen Jakobsen**, Rektor for Professionshøjskolen UCC
- **Lisa Holden Christensen**, Skoleleder på Rugkobbelskolen
- **René van Laer**, Direktør for Erhvervsakademiet København Nord
- **Vibeke Thornvig Johnsen**, Uddannelsesforstander for HTX, Erhvervsskolen Nordsjælland

Rådet blev nedsat i 2007 og genbeskikket i 2010.

Det sekretariatsbetjenes af Styrelsen for International Uddannelse.

# Øget internationalisering af uddannelserne

Fremtidens råstof er viden, og uddannelse er nøglen til fortsat velfærd og velstand i Danmark. Derfor spiller de videregående uddannelser også en central rolle for regeringens mål om at skabe grobund for vækst.

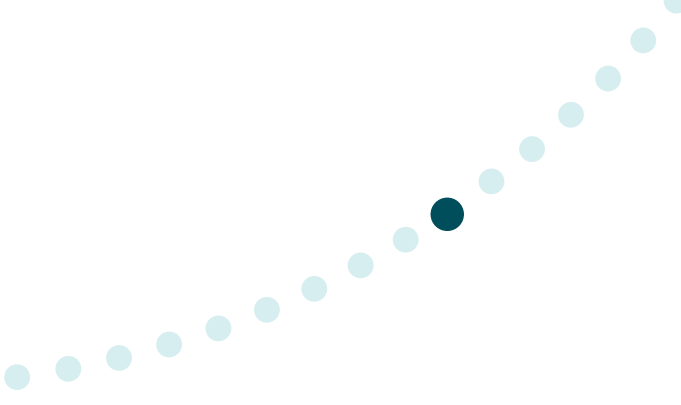
Vi har brug for nye årgange af højtuddannet arbejdskraft med international forståelse, erfaringer og netværk – og med sproglige og interkulturelle kompetencer.

Det kræver, at de videregående uddannelser i Danmark klæder de kommende arbejdstagere bedre på til et globalt arbejdsmarked.

Konkurrencen om at tiltrække, uddanne og fastholde talent bliver stadig mere vigtig i den globale økonomi. Kun 1 % af den globale viden produceres i Danmark, og derfor er det essentielt, at vi også er i stand til at hente viden i andre lande, og at vi bliver bedre til at tiltrække de dygtigste studerende – uanset nationalitet.

Fremskrivninger viser, at Danmark i 2020 kommer til at mangle 180.000 personer med en videregående uddannelse, hvis vi skal fastholde den danske vækst<sup>1</sup>. Internationale studerende skal være med til at løse denne udfordring samtidig med, at et større antal danskere skal tage en videregående uddannelse.

<sup>1</sup> Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, *Den private sektor hårdest ramt af mangel på uddannede*, november 2010



## Bedre rammer nødvendige

Alle er enige om, at de danske uddannelser skal spille en rolle på det globale uddannelsesmarked, men graden af succes afhænger af de rammer, som vi stiller op for vores videregående uddannelsesinstitutioner – både strukturelt og økonomisk.

Rådet for Internationalisering af Uddannelserne har til opgave at rådgive regeringen om tiltag, der kan styrke de danske uddannelsers internationalisering. I dette idékatalog kommer vi med fem råd til, hvordan Danmark kan styrke de videregående uddannelser og det internationale samarbejde – og dermed sikre, at Danmark klarer sig godt i videnkapløbet med den øvrige verden:

1. Skab bedre regler for internationalt uddannelsessamarbejde
2. Giv nye muligheder for finansiering af internationalt uddannelsessamarbejde
3. Giv alle studerende uddannelser med en international dimension
4. Afskaf princippet om balance mellem ind- og udgående mobilitet
5. Etabler internationale læringsmiljøer

De fem råd indeholder hver især en række anbefalinger. De er tænkt som et oplæg til debat og til inspiration for det afgørende stykke arbejde, som en række aktører har foran sig – det gælder ikke mindst de ansvarlige ministre for de videregående uddannelser: videnskabsministeren, undervisningsministeren og kulturministeren.

Rådet for Internationalisering af Uddannelserne er et uafhængigt råd nedsat af videnskabsministeren til at rådgive om internationaliseringen af de danske uddannelser. Tidligere har Rådet udarbejdet anbefalinger om henholdsvis læreruddannelsen, erhvervsuddannelserne, de gymnasiale uddannelser og grundskolen.



# Skab bedre regler for internationalt uddannelsessamarbejde

## Udfordring:

### Der mangler sammenhæng i reglerne for internationalisering.

En væsentlig forudsætning for at styrke internationaliseringen af de videregående uddannelser er, at de lovgivningsmæssige rammer fremmer samarbejde på tværs af landegrænser.

På nuværende tidspunkt er de regler, der regulerer mulighederne for internationale uddannelsessamarbejder, nedfældet i en række forskellige bekendtgørelser. Det gælder bl.a. regler om danske uddannelser, der foregår helt eller delvist i udlandet.

Spredningen betyder en unødvendig høj detaljeringsgrad, ligesom det giver en risiko for at miste overblikket over krav og procedurer.

## Nationale barrierer for samarbejde

Med den seneste ændring af universitetsloven fra juni 2010 er mulighederne for danske universiteters deltagelse i Erasmus Mundus-programmet forbedret.

Uddannelsesinstitutionerne støder dog fortsat på nationale barrierer, der forhindrer dem i at indgå i strategiske samarbejder med velestimerede udenlandske uddannelsesinstitutioner om udvikling og gennemførelse af fællesuddannelser og parallelforløb.

Samarbejdet er vanskeligt på grund af gældende regler for finansiering og kravet om, at en tredjedel af en uddannelse, som udbydes under reglerne for parallelforløb, skal foregå i Danmark, hvis der skal udstedes et dansk eksamensbevis.

---

Rådet anbefaler derfor:

- **Serviceeftersyn.** Der bør nedsættes et tværministerielt udvalg med deltagelse af uddannelsesinstitutionerne og de studerende. Udvalget skal gennemføre et serviceeftersyn af gældende regler for internationale uddannelsessamarbejder på de videregående uddannelser.
- **Regelforenkling.** Udvalget skal komme med forslag til regelforenkling, så der sikres overblik, fleksibilitet og gennemsigtighed i regelsættene – samt ikke mindst overensstemmelse, hvor det er relevant. Eksempelvis når de forskellige ministre lovgiver om ensartede typer internationalt samarbejde såsom udbud af danske uddannelser i udlandet samt fællesuddannelser og parallelforløb.
- **Tværministeriel internationaliseringsstrategi.** Regeringen bør formulere en tværministeriel internationaliseringsstrategi for uddannelse, der omfatter alle videregående uddannelsesområder. Strategien bør endvidere forholde sig til fødekæden til de videregående uddannelser. Arbejdet bør række ud over de uddannelsesansvarlige ministerier ved eksempelvis at forholde sig til den udviklingspolitiske rolle, som de videregående uddannelser spiller.



## Stærk strategi i Finland

I Finland har man vedtaget en strategi for internationalisering af de videregående uddannelser. Strategien har fem overordnede mål for internationalisering:

- A genuinely international higher education community
- Increasing the quality and attractiveness of higher education institutions
- Promoting the export of expertise
- Supporting a multicultural society
- Promoting global responsibility

Strategy for the Internationalisation of Higher Education Institutions in Finland 2009–2015, Publications of the Ministry of Education, Finland 2009.



## Giv nye muligheder for finansiering af internationalt uddannelsessamarbejde

### Udfordring:

**Det komplicerer de videregående uddannelsesinstitutioners strategiske uddannelsessamarbejde, at de danske institutioner ikke må opkræve betaling af danske og EU/EØS-studerende på ordinære videregående uddannelser i Danmark.**

Den danske model for finansiering af uddannelse omtales ofte som "Gratisprincippet". Modellen gør det svært for danske uddannelsesinstitutioner at samarbejde med udenlandske institutioner om f.eks. fællesgrader. Det vil sige uddannelser, som er udviklet og udbudt i fællesskab af to eller flere institutioner, og som fører til, at dimittenderne kan få en grad fra to eller flere af de deltagende uddannelsesinstitutioner. Erasmus Mundus-kandidatuddannelser er et typisk eksempel på denne type samarbejde.

Det er vigtigt at understrege, at Rådet ikke foreslår at ændre på den grundlæggende tankegang i den danske finansieringsmodel, men modellen er ikke i tilstrækkeligt omfang tilpasset det globale uddannelsesmarkeds vilkår og hæmmer derfor det internationale uddannelsessamarbejde.

### Attraktive partnere opkræver gebyrer

Problemet for de danske uddannelsesinstitutioner er, at mange af de mest attraktive udenlandske samarbejdspartnere opkræver studiegebyrer. Det betyder, at danske institutioner er nødt til at aftale særlige vilkår for danske studerende.

Hvis der er tale om en fælles uddannelse med kun én dansk og én udenlandsk partner, er det dog muligt at regulere studenterudvekslingerne inden for uddannelsen, så begge parter sender og modtager det samme antal studerende. Ofte er der dog tale om større uddannelseskonsortier med tre eller flere partnere, hvilket umuliggør én-til-én-udveksling af studerende.

---

Danske institutioner støder på yderligere problemer, hvis de udenlandske institutioners deltagerbetaling overstiger det udlandsstipendium, som danske studerende kan ansøge om via Udlandsstipendieordningen. Så må danske institutioner nemlig slet ikke indgå samarbejde om fællesgrader med de udenlandske institutioner.

Rådet anbefaler derfor:

- **Tilpasning af den danske finansieringsmodel til internationale forhold.** Der bør iværksættes et udredningsarbejde for at afdække, hvordan den danske finansieringsmodel kan sikre danske uddannelsesinstitutioner optimale vilkår for deltagelse i strategisk uddannelsessamarbejde. En eventuel deltagerbetaling kan tænkes suppleret med muligheden for, at SU-berettigede studerende via SU-styrelsen kan modtage et særligt stipendium, der svarer til studiegebyret for hele uddannelsen.
- **Fokus på institutionernes muligheder og motiver.** Uddannelsesinstitutionernes muligheder og motiver for at agere på det globale uddannelsesmarked skal drøftes i lyset af Danmarks voksende behov for at tiltrække og fastholde talent. I den forbindelse foreslår Rådet, at de relevante ministerier også kigger på andre landes strategier for finansiering af uddannelser – herunder modeller for brugerbetaling.
- **Evaluerings af Udlandsstipendieordningens betydning for udvekslingsaftaler.** Den planlagte evaluering af Udlandsstipendieordningen skal også omfatte ordningens betydning for gensidighed i udvekslingsaftaler mellem danske og udenlandske institutioner. Det er nemlig Rådets oplevelse, at en række udenlandske institutioner nedprioriterer gensidige udvekslingsaftaler til fordel for betalende danske studerende.

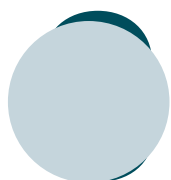
## DEA-rapport afdækker udfordringer for uddannelser

Tænkertanken DEA har udgivet en rapport om Danmarks konkurrenceevne, der afdækker nogle af de udfordringer, som det danske uddannelsessystem står overfor, hvis konkurrenceevnen skal øges.

Rapporten peger bl.a. på, at virksomhederne i stigende grad får brug for uddannet arbejdskraft samtidig med, at det offentligt finansierede uddannelsessystem kommer under pres – særligt på de videregående uddannelser.

DEA kommer ikke med konkrete anbefalinger til, hvordan fremtidens uddannelsessystem skal finansieres, men ser på erfaringer med brugerbetaling i en række andre lande og belyser problemstillinger på området, så den nødvendige danske debat kvalificeres.

Rapporten *Uddannelse og virksomhedernes konkurrenceevne* findes her: [www.dea.nu/Menu/Publikationer](http://www.dea.nu/Menu/Publikationer)



# Giv alle studerende uddannelser med en international dimension

## Udfordring:

**I dag er det ikke alle studerende, der får en uddannelse med en international dimension. Mange uddannelser mangler et internationalt element.**

Internationalisering af uddannelserne og de studerendes adgang til en internationalt orienteret uddannelse går hånd i hånd. Det er derfor vigtigt, at de studerende sikres mulighed for at få en international dimension i deres uddannelse.

Uddannelserne bør i såvel deres struktur som faglige indhold tage højde for det stigende behov for internationalisering.

Det betyder, at der skal sikres mulighed for længere eller kortere udlandsophold i uddannelsen samtidig med, at undervisningen inddrager internationale elementer.

## International dimension på asiatiske universiteter

Flere asiatiske universiteter (bl.a. i Singapore og Hong Kong) har indført en obligatorisk international dimension i deres uddannelser – særligt på bachelor-niveau.

Den internationale dimension er oftest defineret som en mulighed for udvekslingsophold, deltagelse i kortere forløb (sommerskoler), praktikophold i udlandet eller andre former for individuelt tilrettelagte internationale programmer.

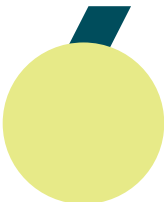
Der findes flere modeller for en obligatorisk international dimension i uddannelserne. Ofte er det antallet af optjente ECTS-point (f.eks. 30 ECTS-point = 1 semester), der er afgørende. Typen af aktivitet er sekundær – så længe aktiviteten er international og kompetenceudviklende for de studerende.



---

Rådet anbefaler derfor:

- **Mobilitetsvindue på alle videregående uddannelser.** Inden for en kort årrække bør alle videregående uddannelser indeholde et mobilitetsvindue, så alle studerende får mulighed for at tage på et udlandsophold. Det kan være i form af korte eller længere uddannelses- og praktikophold eller deltagelse i sommerskoler.
  - **Obligatoriske internationale elementer.** Der bør indføres obligatoriske internationale elementer for alle studerende på de videregående uddannelser. Det kan eksempelvis ske ved inddragelse af udenlandske gæsteforelæsere i undervisningen. Desuden skal uddannelsesbeskrivelserne synliggøre, hvilke kompetencer der opnås gennem de forskellige internationale elementer.
  - **Internationalisering med IKT.** IKT bør i højere grad bruges til at bringe verden ind i undervisningen og til at forbinde studerende, undervisere og projekter på tværs af landegrænser.
  - **Internationalisering i alle nye uddannelser.** Nye uddannelser bør kun akkrediteres, hvis de indeholder et mobilitetsvindue samt en redegørelse for internationale elementer i uddannelserne.
- 



---

# Afskaf princippet om balance mellem ind- og udgående mobilitet

---

---

## Udfordring:

**Det hæmmer både tilførslen af talent og uddannelsesinstitutionernes internationalisering, at der kræves balance mellem ind- og udgående mobilitet.**

Danmark har siden 2003<sup>2</sup> haft et lovfæstet princip om, at der skal være balance i udvekslingen af studerende mellem danske og udenlandske universiteter – altså uddannelser under Videnskabsministeriet. Et lignende krav gælder for uddannelsesinstitutionerne under Undervisningsministeriet.

Desuden er der politisk fokus på det lille antal danske studerende, der tager en hel uddannelse i udlandet sammenlignet med antallet af internationale studerende på en hel uddannelse i Danmark.

## Balanceprincip kan være hindring

Der er bred enighed om værdien af at få flere danskere til udlandet – både på udveksling og på hele uddannelser. Balanceprincippet kan dog være en hindring for også at forfølge det nødvendige mål om at øge antallet af internationale studerende, der læser i Danmark.

Som eksempel har USA ingen tradition for eller intention om at opnå balance i antallet af amerikanske studerende, der læser ude, og internationale studerende, der læser i USA. Amerikanske universiteter ønsker blot at rekruttere de bedste studerende og så mange som muligt af dem. Samtidig ønsker de, at flere amerikanere rejser ud og får international erfaring.

Noget tilsvarende bør gælde i Danmark, hvis vi vil have uddannelsesinstitutioner i verdensklasse.

<sup>2</sup> Bemærkningerne til forslag til lov om universiteter (Universitetsloven), lovforslag nr. L 125

## Grib Verden – et nyt initiativ

”Grib Verden” er et nyt initiativ, der skal motivere danske studerende til at vælge et udlandsophold, mens de studerer. På websitet [gribverden.dk](http://gribverden.dk) kan unge se, hvordan globalt udsyn og erfaring fra udlandet gavner både personligt og fagligt.

## Lidt flere studerende i udlandet

Den seneste mobilitetsstatistik fra Styrelsen for International Uddannelse viser, at det samlede antal af internationale studerende i Danmark fortsat stiger, men at der for første gang i en årrække er et lille fald i antallet af internationale studerende, der læser en hel uddannelse i Danmark.

I studieåret 2007/08 var der således 8.936 internationale studerende på en hel uddannelse i Danmark, mens antallet i 2008/09 var 8.758.

Til sammenligning er antallet af danske studerende i udlandet steget. Antallet af danske udvekslingsstuderende er steget pænt (5 pct.), mens antallet af danskere, der tager en hel uddannelse i udlandet, er steget marginalt (1 pct.).

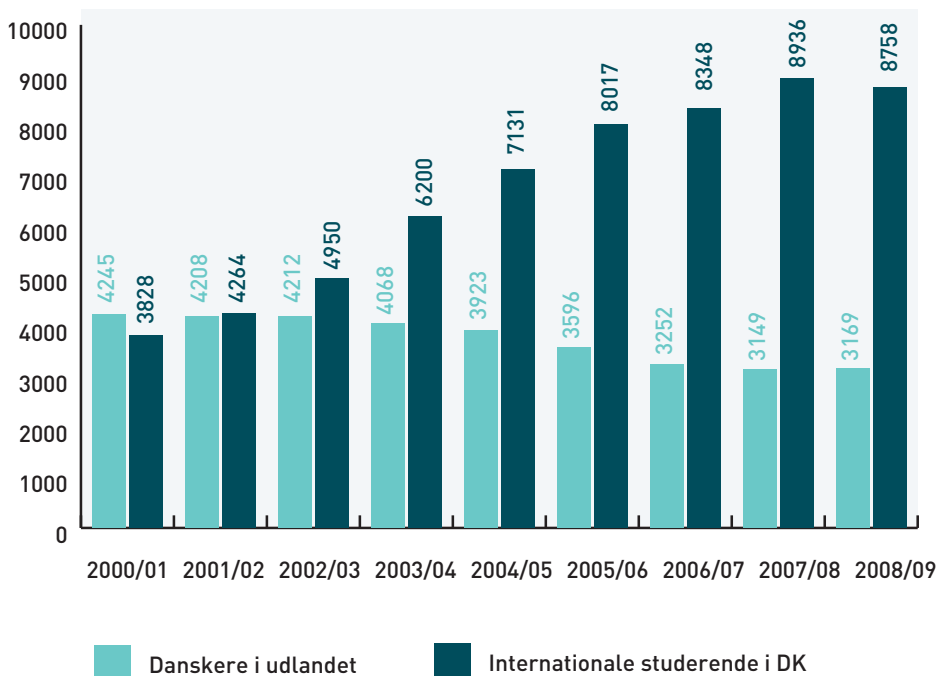
Derudover beskriver statistikken, hvilken type indrejsende udvekslingsstuderende der er få af – nemlig europæiske Erasmus-studerende på teknisk/naturvidenskabelige uddannelser. Netop her er der både kapacitet og ønske om international rekruttering, da udvekslingsaftalerne kan virke som fødekanal til kandidatuddannelser og ph.d. programmer.

Se *Mobilitetsstatistik for de videregående uddannelser 2008/09* her: [www.iu.dk/publikationer/2010-1/mobilitetsstatistik-for-de-vidergaaende-uddannelser-2008-09](http://www.iu.dk/publikationer/2010-1/mobilitetsstatistik-for-de-vidergaaende-uddannelser-2008-09)

Rådet anbefaler derfor:

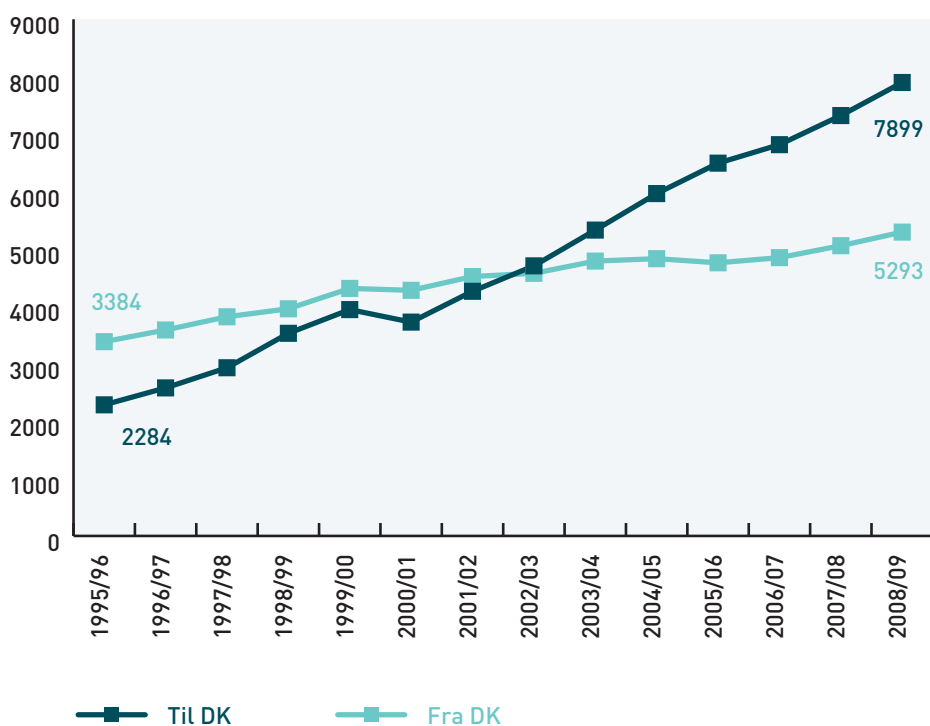
- **Ændring af balanceprincip.** Lovgivningen bør revideres, så balanceprincippet ikke længere er lovfæstet i den nuværende unuancerede form. Frem for balance bør målet være at øge såvel den indgående som den udgående mobilitet for at sikre den nødvendige rekruttering og udvikling af talent til Danmark.
- **Nye initiativer for flere danske studerende i udlandet.** Der skal fortsat gennemføres initiativer, der kan øge antallet af danskere, der tager et semester eller en hel uddannelse i udlandet.
- **Konkrete mål i resultatkontrakter.** Der skal indarbejdes konkrete og ambitiøse mål for øget mobilitet i institutionernes resultatkontrakter. Det gælder både indgående og udgående mobilitet.

#### Danske og internationale studerende på hele uddannelser



Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens særkørsel på data fra Danmarks Statistik og SU-Styrelsen

## Udvekslingsstuderende til og fra Danmark



Kilde: Videnskabsministeriet, Undervisningsministeriet og Kulturministeriet

# 5

## Etabler internationale læringsmiljøer

### Udfordring:

**Det stigende behov for at tiltrække flere og dygtigere studerende med et internationalt udsyn, der kan bidrage til langsigtet vækst i det danske samfund, stiller store krav til institutionerne om at skabe læringsmiljøer, som også er attraktive i en international kontekst.**

Internationalisering af uddannelserne handler ikke kun om studenterudveksling og forskersamarbejde.

Det handler om at skabe en integreret indsats, hvor det internationale ikke isoleres til en bestemt afdeling eller aktivitet. Det handler om at internationalisere undervisningen, forskningen og administrationen.

Det er forudsætningen for at tiltrække dygtige studerende, indgå attraktive udvekslingsaftaler og skabe uddannelser af høj kvalitet.

### Høj kvalitet nødvendig

Ægte internationale læringsmiljøer af høj kvalitet er en vital forudsætning for, at danske videregående uddannelsesinstitutioner kan deltage i de nødvendige internationale netværk og sikre gensidighed i udvekslingsaftaler med de bedste internationale uddannelses- og forskningsinstitutioner.

Derudover vil et samarbejde med erhvervslivet om f.eks. praktikpladser for såvel danske som internationale studerende bidrage til udvikling og fastholdelse af talent i Danmark.

Rådet anbefaler derfor:

- **Krav om internationale læringsmiljøer i resultatkontrakter.** Uddannelsesinstitutionernes resultatkontrakter bør indeholde et fast punkt med krav om opbygning af internationale læringsmiljøer med konkrete ambitiøse måltal for international undervisnings- og forskningskapacitet. Resultatkontrakterne bør således forholde sig til:

- 
- a. *At uddannelsesinstitutionerne prioriterer studenter-service, så de også er gearet til at servicere internationale studerende. I kapløbet om de dygtigste studerende er det i stigende grad et konkurrenceparameter at kunne bidrage med f.eks. hjælp til at finde bolig, information om opholdstilladelse og akademisk vejledning.*
  - b. *At studerendes internationale kompetencer bringes i spil i undervisningen. Det kan ske via de internationale studerende i Danmark, via de danske studerende, der vender hjem fra et ophold i udlandet, og ved at bruge unikke kompetencer hos danske studerende med anden etnisk baggrund i internationaliseringsøjemed.*
  - c. *At uddannelsesinstitutionerne arbejder med rekruttering af internationale medarbejdere, der kan tilføre undervisning, forskning og administration nye vinkler.*
  - d. *At uddannelsesinstitutionerne arbejder for, at danske forskere, undervisere og medarbejdere i højere grad rejser ud og derved får internationale kompetencer. Kompetencerne skal bruges aktivt i undervisningen og give de studerende mod på selv at rejse ud.*
- **Udbredelse af best practice.** Der bør nedsættes en arbejdsgruppe på tværs af de relevante ressortministerier for at udbrede 'best practice' i udviklingen af internationale læringsmiljøer.
  - **Større fokus på udvekslingsstuderendes potentiale.** Der skal større fokus på internationale udvekslingsstuderendes potentiale. For det første agerer de efter endt ophold som ambassadører for Danmark, og for det andet kan de rekrutteres til hele uddannelser som kandidatuddannelser og ph.d. programmer.
  - **Krav om internationalt læringsmiljø ved akkreditering.** Akkreditering af nye uddannelser bør forudsætte, at uddannelsesinstitutionerne redegør for deres strategiske overvejelser om etablering af et internationalt læringsmiljø – gerne i aktivt samspil med erhvervslivet.
  - **Brug af Code of Conduct.** Uddannelsesinstitutioner, rektorkollegier og ministerier bør bruge retningslinjerne for udbud af danske uddannelser til internationale studerende – også kaldet Code of Conduct – aktivt for at fremme udviklingen af ægte internationale læringsmiljøer.

## Enorm mangel på uddannet arbejdskraft

Ifølge en analyse fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd kommer manglen på uddannet arbejdskraft i 2019 til at betyde et tab på 19,4 mia. kr. Dertil kommer effekten fra virksomhedernes overskud og kapitalapparat, hvorfor det samlede tab er noget højere – nemlig 29,2 mia. kr. Målt i forhold til BNP svarer det til knap 2 procent.

Internationale studerende og flere danskere med en videregående uddannelse kan være med til at løse denne udfordring.

Se hele analysen her: [www.ae.dk/analyse/mangel-pa-uddannet-arbejdskraft-koster-danmark-milliarder](http://www.ae.dk/analyse/mangel-pa-uddannet-arbejdskraft-koster-danmark-milliarder)

## Internationale studerende giver Danmark karakterer

I en undersøgelse fra 2008 (The Danish International Student Barometer) har internationale studerende evalueret deres studieophold i Danmark inden for en række områder.

Det gælder f.eks. modtagelse i Danmark, studiemiljø og undervisning, levevilkår og vejlednings- og støtteordninger for internationale studerende.

Overordnet evalueres studiemiljøet og levevilkårene i Danmark mest positivt. Modtagelsen i Danmark samt vejlednings- og støtteordninger for internationale studerende er der en mindre grad af tilfredshed med. De studerende udtrykker utilfredshed med de høje leveomkostninger, de ringe muligheder for at få økonomisk støtte, mulighederne for at få venner fra værtslandet og mulighederne for at få karrierevejledning.

Læs hele brugerundersøgelsen her: [www.iu.dk/filer/markedsfoering/brugerundersogelse-af-danmark-som-uddannelsesland-2008-1](http://www.iu.dk/filer/markedsfoering/brugerundersogelse-af-danmark-som-uddannelsesland-2008-1)



## Styrelsen for International Uddannelse

**Udgivet af**  
Rådet for Internationalisering af Uddannelserne

**Sekretariat:**  
Styrelsen for International Uddannelse  
Fiolstræde 44, 1171 København K  
3395 7000, [iu@iu.dk](mailto:iu@iu.dk), [www.iu.dk](http://www.iu.dk),

December 2010  
1. udgave  
Oplag: 500

Publikationen udleveres gratis, så længe lager haves.  
Publikationen kan også hentes på vores hjemmeside  
[www.iu.dk/raadet](http://www.iu.dk/raadet)

**Layout:**  
Operate A/S

**Tryk:**  
Rosendahls Schultz Grafisk

